

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdürü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

6

NISAN 1940
CUMARTESİ

Numara : 213 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Musolini hududa gitti!

Mareşal Göring abluka nazırı oldu

Hitler
Mareşali, müttefiklerin
abluka hareketlerine
karşı mukabil tedbirleri
almağa memur etti

Mareşal Göring

İsveç ve Nor-
veçe gizli birer
nota verildi

Londra 6 (Radyo saat 18) —
Norveç ve İsveç hükümetlerinin
Londra ve Paris elçilerine dün İn-
giliz ve Fransız başvekilleri tara-
fından verilmiş olan nota henüz
meçhul bulunmakta ve bu hususta
hiçbir resmi malûmat verilmemek-
tedir.

Bununla beraber, bu notada
İngiltere ile Fransanın, İsveç ve
Norveçin bitarafıllıklarına karşı na-
sıl bir vaziyet alacakları etrafı ile i-
zah edilmiştir.

Diğer taraftan, Norveç hariciye
nazırı Kot bugün mebusan mecli-
sinde bir nutuk vermiş, fakat o da
(Devamı 2 nci sayfada)

Sofya 6 Hususî) — Zora ga-
zetesinin Romadan aldığı bir
habere göre, Sinyor Musolini
dün Romadan hareket etmiş
ve huduttaki bir mahalle git-
miştir. Bununla beraber, res-
mî mahafilde bu hususta hiç-
bir malûmat verilmemiştir.
(Yukarıda gördüğünüz re-
sim Hitlerle Musolini arasın-
daki Brenner mülakatında İ-
talyanlar tarafından çekilmiş
ve Hitlerin hararetle el sıkış-
tebarüz ettirilmiştir.)

Ruzvelt
Orduya bir mesaj
gönderdi

Vaşington, 6 (A.A.) — Ame-
rikanın harbe girmesinin yıldö-
nümü münasebetile, Ruzvelt, Ame-
rika ordusunun bütün zabitan
ve efradına hitap eden bir mesaj
(Devamı 2 inci sayfada)

Almanya, İtalya, Yugosl-
lavya, Macaristan arasında

Ziraî anlaşma ümidi boşa çıktı

Budapeşte, 6 (A.A.) — İtalya ziraat nazırı Tasinavi ziraat ser-
gisini gezmek üzere dün akşam Budapeşteye gelmiştir. Nazır, intas-
yonda Teleki, Macaristan ziraat nazırı ve İtalya sefiri Talamo tara-
fından karşılanmıştır.

Diğer cihetten Yugoslavya ziraat nazırı ile devlet nazırı Kons-
tantinoviç, dün akşam Budapeşteden Belgrada hareket etmişlerdir.
Alâkadar mahfellerde söylendiğine göre Alman, İtalyan ve Yugos-
lav nazırlarının sergiyi hemen aynı zamanda ziyaret etmeleri Berlin,
Budapeşte, Belgrad ve Roma arasında bir ziraî anlaşma hasıl olacağı
ümidini doğurmuş ise de bu ümit tahakkuk etmemiştir. Aynı mahfel-
lerde hasıl olan kanaate göre, Teleki ve Kubriloviç, Darre arasında
vukubulan görüşmeler esnasında Budapeşte'de ne kadar kalacağı
malûm olmayan Darre'in İtalyan ziraat nazırı ile görüşmesi der-
edilmiştir.

Garip bir Avrupa haritası!

Ne İsviçre, Danimarka hudutları,
ne de Balkanlar gösterilmiş

Paris, 6 (A.A.) — Fransız ve gayeleri hakkında görüştükleri
cenebi matbuat mümessilleri, İtal. kanaatini husule getiren Avrupa
yada nahoş bir şekilde tefsir edi- harisatını görmeğe davet edilmiş-
len ve bazı Amerikan mahfellerin- lerdir. Bir mecmua tarafından
de Reyno ile Sumner Velsin harp (Devamı 2 nci sayfada)

Belçika adliyesi
Brükselde birçok
komünist merkez-
leri meydana
çıkarıldı

Brüksel, 6 (A.A.) — Brüksel
adliyesi, bir anket ve yirmi kadar
araştırma yaptıktan sonra, birçok
(Devamı 2 inci sayfada)

Gizli Vesika X: 8

Bir casusluk ve zabıta romanı

Yarın SON DAKİKA da

Yazan:
Maksvel Grant
Çeviren:
Hikmet Münir

Bugün Ankara ve İzmirde yapılan
millî küme maçlarının tafsilât ve
neticeleri 2 nci sayfamızdadır

Alman mühendisleri Rus- yadan ayrılmak istiyor!

Almanların her gün teknik malzeme sevkine mukabil Sovyetler
iptidaî madde göndermekte isticâl etmiyorlarmış
(Yazısı 2 inci sayfada)

SPOR

Milli küme deplasman maçları Fener Altaya 2-0 galip, diğer üç takım mağlûp

Bugün Ankara ve İzmirde millî küme deplasman maçlarına devam edilmiştir.

İzmirde:

Fener - Altay 2-0

İzmirde günün ilk maçı Fener - Altay arasında oynandı. Müsabakaya Fenerin hücumu ile başladı. 9 uncu dakikada İzmir bir kornerden, 11 inci dakikada da Fener bir frikikten istifade ederek kabul etmedi. 30 uncu dakikada Fener lehine olan bir frikikte top İzmirli oyuncuları çarparak geri geldi. Basri bundan istifade ederek sıkı bir vuruşla Fenerin birinci golünü attı ve devre 1-0 Fenerin galibiyetiyle bitti. İkinci devre Fenerliler çok hakim bir oyun tutturdular. Nihayet ikinci dakikada Melih takımının ikinci sayısını da attı. 30 uncu dakikada olan bir penaltıdan Fenerliler istifade edemediler ve müsabaka 2-0 Fenerin galibiyetiyle bitti.

A. Ordu - G. S. 1-0

Günün ikinci müsabakası Altı - nordu - Galatasaray arasında oynandı. Birinci devrenin 19 uncu dakikasında Altı nordu Adil takımını galib getiren biricik golü attı ve devre Altı nordanın hakimiyeti altında 1-0 galebesile bitti.

İkinci devreye şiddetli bir yağmur altında başladı. Galatasaray çok hakim ve adeta tek kale oynuyor. Fakat bir türlü gol çıkaramıyorlar. 37 inci dakikada Altı nordan bir penaltıyı atamadılar. 1 dakika sonra hakem Galatasaray'a attığı bir golü ofsayt saydı. Galatasaraylılar buna itiraz ettiler ve müsabaka 1-0 Altı nordanın galebesile neticelendi.

Mektepliler futbol müsabakaları

Mektepliler arasındaki futbol müsabakalarına bugün Taksim ve Şeref stadiarında devam edildi. Müsabakaları stad sırasıyla yazıyor:

Taksim Stadında

Kabataş - Işık: 1-0

Bu stadda günün ilk müsabakası Kabataş - Işık liseleri takımları arasında yapıldı. Müsabakaların başlama saatine kadar stadi üç bine yakın bir seyirci kütlesi dolmuştu. Takımlar hakem Ahmedin idaresinde mütat kadrolar ile sahaya çıktılar.

Oyuna mütat merasimden sonra Kabataşlılar başladı. Işık müavin hattında kesilen bu akımdan sonra müsabaka mütevazın bir cereyan aldı. Devrenin ortalarında doğru Kabataşlılar bir gol attılar ve haftayın 1 — 0 Kabataş lehine neticelendi.

İkinci devreye Işık'lar daha enerjik bir şekilde başladılar. Fakat Kabataşın şuurulu ve güzel oyunu karşısında gol çıkarmaya muvaffak olamadılar.

Devre golsüz geçti ve müsabaka 1 — 0 Kabataşın galibiyeti ile neticelendi.

Vefa - Boğaziçi: 1-0

İkinci müsabaka yine hakem Ahmet Adem idaresinde oynandı. Bu müsabaka herkesin tahmini hilafına bir sürprizle neticelendi. Oyun başlar başlamaz Boğaziçililer hakimiyeti derhal tesis ettiler. Herkes Boğaziçililerin muhakkak fazla gol fark ile kazanacaklarını tahmin ediyordu. İlk devre Boğaziçililerin bütün hakimiyetlerine rağmen golsüz olarak 0 — 0 neticelendi.

İkinci devreye başladığı zaman Boğaziçilileri yine hücumda görürüz. Çok sıkıştırıyorlar, arada sırada Vefanın hücumları görülüyor. Nitekim bu akımlar birinde Vefa sol açığı ortadan aldığı bir pasla maçın yegâne golünü atmağa muvaffak oldu.

Devrenin bundan sonraki kısmında her iki takım da gol çıkaramadılar ve müsabaka 1 — 0 Vefanın galibiyetiyle neticelendi.

Ankarada:

Muhafız - (B.J.K.) 4-3

Ankarada birinci müsabaka Muhafızgücü - Beşiktaş arasında yapıldı. İlk golü Muhafızlılar Turgudun kafası ile kazandılar. İkinci gol Muhafızın çektiği bir kornerde Beşiktaş kaleci önündeki karışıklıkta yapıldı. Muhafızlılar üçüncü golü de Penaltıdan yaptılar ve ilk devreyi 3-0 galib bitirdiler.

İkinci devrede ilk golü Beşiktaşlılar Hakkı'nın bir kafa vuruşu ile kazandılar. 30 uncu dakikada Saim vastası ile Muhafızlılar dördüncü golünü kazandılar. 40 inci dakikada Şeref Beşiktaşın ikinci, ve a. kabinde Hakkı üçüncü golünü de attı ve müsabaka 4-3 Muhafızın galibiyetiyle bitti.

G. Birliği - Vefa 7-1

Günün ikinci müsabakası Vefa Gençlerbirliği arasında oynandı. Maçın ilk golü 14 üncü dakikada Hilmi yaptı. 22 inci dakikada Hasan Gençlerin ilk golünü yaptı. 24 üncü dakikada küçük Ali Gençlerin ikinci golünü, Hilmi 35 inci dakikada hakem tarafından oyundan çıkarıldı. 44 üncü dakikada Ali Gençlerin üçüncü golünü yaptı ve devre 3-1 Gençlerin galibiyetiyle bitti.

İKİNCİ DEVRE:

Üçüncü dakikada Muzaffer, 7 inci dakikada gene Muzaffer beşinci, 17 inci dakikada Vefalıları kendi kendilerine bir gol attılar. Bundan sonra Gençler bir sayı daha yaparak müsabakayı 7-1 galibiyeti bitirdiler.

Darüşşafaka - Galatasaray: 1-0

Bu stadda günün en mühim müsabakası Galatasaray - Darüşşafaka takımları arasında yapıldı.

Hakem Şazi Tezcan idaresinde oynanan müsabakaya takımlar mütat kadrolar ile çıktılar. Oyuna Galatasaraylılar başladılar. Devrenin ikinci dakikasında bir Darüşşafaka hücumunda Darüşşafaka muhacimlerinden birisi Galatasaray ceza çizgisinde hatalı bir şekilde durduruldu. Penaltı. Darüşşafaka sağ beki penaltıyı güzel şütle gole tahvil etti. Oyun 1-0 olunca Galatasaraylılar biraz daha süratleştiler ve bariz bir haki miyet kurdular, fakat bir türlü gol çıkaramıyorlar. İlk devre bu şekilde 1 — 0 Darüşşafakanın galibiyetiyle bitiyor.

İkinci devreye başladığı zaman Galatasaraylılar yine hakimiyetlerini kurdular fakat bu devre iki takım da gol çıkaramadı ve müsabaka 1 — 0 Darüşşafakanın galibiyetiyle bitti.

Şeref stadında

Yüce Ülkü - Taksim: 2-1

Bugün Şeref stadında mektep maçlarına devam edildi. İlk maç Yüce Ülkü lisesi ile Taksim lisesi arasında oynandı.

Oyun baştan sona kadar Yüce Ülkünün hakimiyeti altında cereyan etti ve neticede Yüce Ülkü, ler sahadan 2 — 1 galip çıktılar.

Ticaret - Şişli Terakki: 1-0

Günün ikinci karşılaşması Ticaret lisesi ile Şişli Terakki lisesi arasında cereyan etti.

Oyun müsavi bir şekilde cereyan ederken Ticaretten Ziya ticaretin yegâne golünü attı ve oyun da 1 — 0 Ticaretin lehine bitti.

Hayriye - Muallim: 2 — 0

Günün en son maçı Hayriye lisesi ile Erkek Muallim arasında cereyan etti.

Oyunun başından sonuna kadar Hayriye lisesi hakim oynadı. 2 inci devrenin sonlarında yaptıkları iki golle oyunu 2 — 0 kazandılar.

DEN SONRA GELEN Haberler

İsveç ve Norveçe gizli birer nota verildi

(Baştafr 1 inci sayfa)

İngiliz - Fransız notasından hiç bahsetmemiştir.

Kot nutkunda Norveçin vaziyetini "bitaraf,, olarak tavsif etmiş, Norveçin bu harpte Almanların havadan, denizden veya denizaltıdan tecavüzleri ile en aşağı 12 vapur kaybettiklerini söylemiş, iki memlekete karşı da kendisini daha fazla zarara sokacak hâdiselerden kaçındığı için bitarafılığı idame ve muhafazaya karar verdiğini ilâve etmiştir.

Norveç hariciye nazırı Fin harbinde de gene aynı şekilde bitarafılığı muhafaza ettiğini ve bunun için İngiliz - Fransız kuvvetlerinin kendi topraklarından geçmesine müsaade etmediğini söylemiştir.

Paris, 6 (A.A.) — Başvekil Reynonun dün öğleden sonra İsveç ve Norveçin Fransadaki sefirlerini kabul ederek kendilerine hükümetlerine tevdi edilmek üzere diplomatik notalar verdiği iyi haber alan Fransız mahfellerinde teyit edilmektedir. Bu notalarda müttefiklerle İskandinavya memleketleri arasındaki münasebetleri alâkadar eden meselelere te mas edilmektedir. Bu notaları tevdi etmekten maksat İskandinavyanın bitarafılığı ile alâkadar muhtelif meselelere karşı müttefiklerin tarzı hareketi hakkında İsveçle Norveçten tenvir etmektir.

Lord Halifaks tarafından İsveç ile Norveçin Londra mümessillerine aynı mealde notalar verilmiştir.

Mahkûm komünist mebuslar

Haklarında verilen kararları temyiz ettiler

Paris, 6 (A.A.) — Askeri mahkeme tarafından 4 martta dörder ve beşer sene hapse mahkûm edilmiş olan komünist mebusların büyük bir kısmı haklarında verilen kararları temyiz etmişlerdir. Mebuslar askerî makamlarca gösterilen hususî merkezlere sevk edilmişlerdir.

Polis müdüriyeti, bir müddetten beri Parisin şimalindeki fabrikalarda bu binaların iç divarlarına kâğıt yapıştırmak suretile komünist propagandası yapan üçüncü enternasyonale sadık 19 komünisti tevkif etmiştir. Yapılan tahkikat neticesinde mevkufların geniş vasıtalarla malik muntazam bir teşkilâtla mensup oldukları anlaşılmıştır.

Divarları yapılandırılan kâğıtlar hergün yeri değiştirilen portatif bir matbaada basılmaktaydı.

Garp cepheside bir çarpışma

Berlin 6 (Radyo) — Alman başkumandanlığının bu sabahki tebliğinden:

Dün askerlerimiz garp cephesinde Fransız mevzilerine hücum etmişler ve şiddetli çarpışmalar olmuştur. Bu çarpışmalar esnasında düşman on beş kadar telefât vermiş ve bir Fransız mevzisindeki bayrak askerlerimiz tarafından alınmıştır. Fransızlar tekrar hücum ederek bayraklarını istirdat etmişlerdir.

Ruzveltin orduya mesajı

(Baştafr 1 inci sayfa)

göndermiştir. Bunda bilhassa şöyle denilmektedir: "Geçen Eylül ayında ordu ve zabitan ve efradından millî müdafaayı sulh zamanı için derpiş edilmiş olan hudutlar dahilinde takviye etmelerini istemişim. Ordu, bu davate parlak bir cevap verdi. Adalarımızdaki garnizonlarımız da aynı enerjiyi göstermekte ve memleketimize uzak muntakalardaki müdafa tertibatını mükemmelleştirmek suretile aynı gayreti ibraz etmektedir.."

İsviçrede hayat pahalılığı

Bern, 6 (A.A.) — Hayat pahalılığı İsviçre efkârı umumiyesini endişeye sevk etmektedir. Fihhika hava yığı zaruriye fiyatları harbin başlangıcından beri yüzde 5'ten fazla bir nisbette artmıştır.

Alman mühendisleri Rusyadan ayrılmak istiyor!

Bükreş, 6 (A.A.) — Cernautiden bildirildiğine göre Sovyet sınafl merkezlerinde bulunan Alman mühendisleri ve mütehassısları Almanyanın Moskova elçisine memleketlerine dönmek istediklerini bildirmişlerdir.

Sovyet mühendisleri ve işçileri bunların her teşebbüsüne itiraz etmektedirler. 8 senedenberi Sovyet fabrikalarında kasten tahribat yapılmakta ve iyi maaş alan ecnebi teknikçilerine ve mühendislerine karşı daimi husumet gösterilmektedir. İyi haber alan mahfellerde hasıl olan kanaate göre 1928 den 1932 senesine kadar Sovyetler birliğine büyük bir kısmı Alman olmak üzere 40.000 kadar ecnebi mütehassıs gitmiştir. Bunların dürüst muameleleri Sovyetleri dilgir etmiştir. Müşahitlerin anlatıklarına göre Alman harp siparişlerine nezaret etmek üzere son zamanlarda Rusyaya giden nazi mühendislerine karşı Moskova hükümetinin gösterdiği hüsnü niyete rağmen bu mühendislerin vazifelerini matlûp şekilde başaracakları şüphelidir.

Alman siparişleri hakkında da müşahitler, naziler Rusyaya günde 4-5 teknik malzeme treni göndermekte iseler de Rusyaya buna mukabil Almanlara iptidai maddeler göndermekte isticlal etmediklerini beyan etmektedirler.

Amerikada ihtilâl hazırlayan esrareniz adam

Newyork, 6 (A.A.) — Amerikan efkârı umumiyesi "Hristiyanlık cephesi" mensuplarından 17 kişinin bağlayan muhakemesine karşı büyük bir alâka göstermektedir. Maznunlar, devletin emniyetine karşı komplo tertib etmek ve tersanelerden silâh ve cephaneye çalmakla itham edilmektedirler.

Davanın alâkası Vilyam Gerald Bishof müstear namını taşıyan esrareniz bir şahıs üzerinde temerküz etmektedir. Bu adam bir zamanlar Arabistanda Lavrens ile birlikte çalışmış, general Frankonun kâtibisi, sonra Musolininin tercümanı olmuş, casusluk yaptığı için Belçikadan ve İngiltereden koğulmuştur.

Bir Belçika mühimmat fabrikasında infilâk

Brüksel, 6 (A.A.) — Tournouth yakınında bir mühimmat fabrikasında vukua gelen bir infilâk, bir kimyager mühendis ile bir amelemin telef olmasına sebebiyet vermiştir.

"Tetis,, denizaltısı tamir edildi

Londra 6 (A.A.) — "Tetis,, tahtelbahirinin tamiri sona erdiği haber verilmektedir. Gemi yakında başka bir isimle donanmaya ihtihak edecektir.

Brükselde birçok komünist merkezleri meydana çıkarıldı

(Baştafr 1 inci sayfa)

komünist merkezleri meydana çıkarılmıştır. Bu merkezlerde action ismindeki gizli gazete, yazılıp basılmakta idi. İkisi maruf komünistlerden olmak üzere 5 kişi tevkif edilmiştir.

Sovyet - Fin münasebetleri

Stokholm 6 (A.A.) Moskova'dan Stokholm Tidningen gazetesi-ne bildiriliyor:

Finlândiya ile Sovyetler birliği arasındaki münasebetler bu ay içinde yeniden teassüs edecektir. Sovyetler birliğinin Riga sefiri Zotov, büyük bir ihtimalle Helsinkiye tayin edilecektir.

Helsinki 6 (A.A.) — Dünyanın her tarafından Finlândiyaya yardımlar yapılmaktadır. Bugün haber verildiğine göre Tokyodaki Finlândiya sefaretine 4.000 yen tevdi edilmiştir. Bu parayı Japonlarla Japonyada mukim Finlândiyalılar vermiştir.

Askerlik işleri

Fatih askerlik şubesinde:

- 1 — Şimdiye kadar muvazzaflık hizmetini yapmamış 316-335 (dahil) doğumlu cezalı, cezasız (jandarma) ve (gümrük) sınıfına mensup erat askere sevk edilecektir.
- 2 — Şubede toplanma günü 20 nisan 940 cumartesi sabah saat dokuzdur.
- 3 — Bu celpde bedel kabul olunmaz.
- 4 — Tayin olunan günde mükelleflerin şubede hazır bulunmaları ifân olunur.

Görinq ab'uka Nazırı oldu

(Baştafr 1 inci sayfa)

Londra, 6 (A.A.) — Ablukanın şiddetlendirilmesi meselesini tetkik eden Deyli Telgraf gazetesi'nin siyasi muharriri, Almanya gidecek malları ihraç maddeleri ismi altında transit suretile memleketlerinden geçirmeleri muhtemel olan bitaraf devletlerin ithal ettikleri malların kontanjana tabi tutulması icap edeceğinin İngiltere hükümetince nazarı itibara alındığını yazmaktadır.

MACARISTAN NE DÜŞÜNÜYOR

Budapeşte, 6 (A.A.) — Baş muharip devletlerin Avrupanın cennubu şarkisindeki memleketlerle ticari münasebetlerini azami derecede inkişaf ettirmek üzere giriştikleri teşebbüsleri mevzuu bahsedən hükümetin nazırı efkârı "Esti Ujusz,, gazetesi şöyle yazmaktadır:

"Macaristan mallarını ecnebi memleketlerine satmakla memnun olacaktır. Fakat hiç kimse önce en kıymetli şey olan istiklâl ve adaletle müstenit talepleri için pazarlığa girişeceğini ümit etmemelidir.."

İNGİLİZ - FRANSIZ ABLUKA MÜZAKERELERİ

Londra 6 (Radyo, saat 18) — İngiliz iktisadi harp nazırı Kros ile Fransız abluğa nazırı Mone arasında dün Londrada başlanılan müzakerelere bugün devam edilmektedir. İki memleketin iktisadi vaziyeti ve abluğa meselesini alâkadar eden birçok meselelerin görüşüldüğü ve bunlar hakkında tam bir ittifaka varıldığı bildirilmektedir.

FRANSIZ İKTİSAT ENCÜMENİ TOPLANDI

Londra 6 (Radyo, saat 18) — Fransız hükümetinin iktisat encümeni bugün toplanmış ve bu toplantıya başvekil muavinini S-tan başkanlık etmiştir. Toplantıdan sonra verilen resmi malûmatla birçok âcil meseleler hakkında kararlar verildiği bildirilmiştir.

Garip bir harita

(Baştafr 1 inci sayfa)

negredilmiş olan bu harita Sumner Vels ile görüşmekte olan Reynonun bürosunun çekilmiş bir fotoğrafında görülmektedir.

Matbuat mümessilleri bunun angliuzdan evvelki zamana ait eski bir Avrupa haritası olduğunu ve Almanya ile Rusyanın yeni hudutlarının mürettepler tarafından hatalı bir şekilde çizilmiş olduğunu görmüşlerdir.

Haritada İsviçrenin ve Danimar kanın hudutları gösterilmemiş olduğundan bu iki memleketin arazisi Almanyaaya ait gibi görünmektedir. Haritada Balkan'lar bile gösterilmemiştir.

İki ay evvel torpillenen vapur!

Lizbon 6 (A.A.) — İki ay evvel torpillenmiş olan ismi meçhûl 8.000 tonluk bir Fransız sarniç vapurunun provası atlas okyanusunda "Coro,, isminde bir Portekiz şilebi tarafından görülmüştür.

Şilebin mürettebatı vapurun enkazı üzerinde bir araştırma yapmış da kimseyi bulamamıştır. Şilep vapuru yedğine almış ve Kanaria adalarında bulunan bir Fransız romorkörünü, vapuru teslim ederek bir Fransız limanına götürmesi için keyfiyetten haberdar etmiştir.

Suriç Bükreşte üç gün kaldı

Sofya, 6 (Hususi) — Bükreşten bildirildiğine göre, Rusyanın eski Paris elçisi Suriç, hükümetinin talebi üzerine Parisi terk ederek memleketine dönerken, Bükreşte üç gün kalmıştır. Suriç Moskova'ya dün hareket etmiştir.

KADAR GELEN Haberler

Şiddetli abluka kararı

Almanları ürküttü

HADİSELER

Dahilde:

* Ticaret vekili Nazım Topçuoğlu bu sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir.

* Elektrik, tramvay ve tünel idarelerinin bütançaları dün şehir meclisine verilmiştir.

Bu bütançalara göre, elektrik ve tramvay idarelerinin 939 yılı içinde 2,509,949 lira kar temin ettikleri anlaşılmaktadır. Bunun 2,224,688 lirası, elektrik, 285,020 lirası da tramvay bütançasından temin edilmiştir.

Tramvay yolcularının adedi de mütemadiyen artmaktadır. 939 yılı içinde taşınan yolcu adedi 78 milyon küsur çıkmıştır.

Tünel idaresinin ise 939 senesi zarfında 51 lira 94 kuruş kar ettiği anlaşılmıştır.

* Mıntıka ticaret müdürlüğü manfatura cinslerinin fiyatlarını tespit ederek bunları listeler halinde dükkanlara astırmağı düşünmektedir. Bu keyfiyet valinin riyasetinde toplanan komisyona bildirilecektir. Alınacak biletcelere göre manifaturadan sonra üzerlerinde ihtikar temayülü görülen maddeler hakkında da bu tarzda hareket edilebilecektir.

* Belediye 65 bin kışur lira masraf ederek Büyükdada su temin etmiştir. Üsküdar yakasından getirilen suyun evlere tevdi için de şimdiye kadar Adaya sekiz bin metreye yakın boru döşenmiştir. Fakat senelerdenberi susuzluktan şikâyet eden Ada halından geçen yıl içinde ancak 67 ahome temin edilebilmiştir. Halkın bu rahatsızlığına sebep suyun biraz pahalılığıdır. Fakat bu da belediyenin yapacağı masraflara göre zaruri görülmeştir. Bu vaziyet karşısında belediye diğer adalara su getirtmeyecektir.

* Yüksek deniz ticaret mektebi ders levazımının takviyesi kararlaştırılmıştır. Mektebe motorlulu ve yelkenli bir yat alınacaktır.

* Şirketihayriyenin ilkbahar tarifi maiyis başından itibaren tatbik olunacaktır.

* Sahte mübadeil bonosu basması anı azamın olanlar hakkındaki tahkikat evrakı müddetumumillike döndüncü sorgu bakiğine verilmiştir.

* Belediyenin isticarî muvafık görülmemesi üzerine Taksim gazinosunun işletilmesi için kurulan şirketin infisah edeceği anlaşılmaktadır.

* Son günlerde isticarî artmağa başlamıştır. Bu hafta içinde İtalya ve Yunanistan kulliyetli taze torik, muhtelif memleketlere tütün, fasulye, zeytin, üzüm, susam ve muhtelif maddeler ihraç olmaktadır.

* İran hükümeti 1940 enternasyonal İzmir fuarına iştirak edeceğini fuar komitesi riyasetine resmen bildirmiştir.

* Antakya vilâyetinin muhtelif yerlerinde açılan millet mekteplerine devam etmekte olan 5200 talebenin imtihanları bittmiş ve 4200 vatandaş imtihanında muvaffak olmuştur. Maarif idaresi mekteplerin tatil devresinde de köylere seyyar halk dershaneleri ihdas edecektir.

* Yozgat mebusu Süleyman Sırrı Bekarlıardan vergi alınması hakkında bir kanun teklifi yaparaki Meclis reiditine vermiştir. Teklifte göre askerlik mükellefiyetini ifa etmiş her bekar erkek ve 17 yaşını bitirmiş olan her bekar kız bekarlık vergisiyle mükellef olacaktır.

* Belediyenin esnaf muayene komisyonunda muayene edilen esnafa ait bazı ahhat raporlarında tahrifat yapıldığı ve hastalıklı olan bir kısım esnafa bu sayede "sağlam" raporu temin edildiği anlaşılmış ve tahkikat yapılmıştır. Neticede komisyon odasının alâkadar olduğu görülmüş ve odacı ise bu tahrifin kendi tarafından değil, komisyon kâatibi tarafından yapıldığını, kendisinin ancak bu raporları alâkadarlarına vererek parayı topladığını söylemiştir. Odacı ve kâatibi hakkındaki tahkikat evrakı idare muhakeme talebille vilâyet idare heyetine verilmiştir.

ŞEHİR TİYATROSU
Komedi Kısmı:

Gündüz 15.30 da, Akşam
20.30 da
Yenişehir Komedyası

Bir kuvvet tezahüründe bulunmak üzere hazırlık!

A'manya, müttefiklerin bitarafı nezdinde kendisini izar edecek her harekete şiddetle mukabele edecek

Paris, 6 — Dün garb cephesinde kara hareketi bakımından mühim bir hadise olmamıştır. Fransızlar bir Alman keşif müfrezesinin hücumunu tard ve müfrezeye kumanda eden subayı esir etmişlerdir.

Almanyadan gelen haberlere göre, Almanya bir kuvvet tezahüründe bulunmak üzere büyük hazırlıklar yapmaktadır.

Alman hariciye nezaretinde beyan olunduğuna göre, Müttefiklerin bitarafa karşı Almanyayı izar edecek her hangi bir hareketine şiddetle mukabelede bulunacaktır.

Gene Almanyadan gelen haberlere nazaran 70 yaşına kadar yüksek rütbeli Alman topçu subaylarının hizmete girmelerine karar verilmiştir.

TAYYARE BASKINI

Londra, 6 — İngiliz bombardıman tayyareleri Almanya üzerinde yeniden muvaffakiyetli bir taarruzda bulunmuşlardır. Hava nezaretinin bir tebliğine göre dün öğleden sonra, İngiliz bombardıman tayyarelerinden murekkep bir filo Jade körfezinde Alman müdafaa hatlarını geçerek Wilhelmshafen üssü üzerinde muvaffakiyetli bir keşif uçuşu yapmıştır.

Bir Alman harp gemisi görülmüş ve bombardıman edilmiştir. Daha cennapta dört düşman destroyeri görüldükten sonra da taarruz edilmiştir.

Bunların hasara uğradığı zannediliyor. Bütün tayyareler üslerine dönmüşlerdir.

SAAT : 13.40

İngiliz kıtaatının zırhlarla muhafazası

Londra, 6 (A. A.) — İngiliz kıtaatının hafif zırhlarla muhafaza edilmesi için yapılan tecrübelerin müspet netice vermediği, çünkü yeni silâhlarda nüfuz kuvveti fazla olduğu öğrenilmektedir.

DAHİLDE

Cumhurreisi Fransız elçisile görüştü

Cumhurreisi İsmet İnönü dün öğleden sonra Fransa büyük elçisi Mesigiliyi kabul etmiş, bir saat görüşmüştür. Kabul sırasında haricî vekil Şükrü Saraçoğlu da bulunmuştur.

Haber verildiğine göre, Malatyalılar şehre Mülli Şafin bir heykelini dikmeğe karar vermişlerdir.

Yeşilirmak suları inmeğe başladı

Amasya, 6 — Şehrin on mahallesini ve 25 ten fazla köyü kaplayan ve harap eden Yeşilirmak suları yarım metre inmiştir. Seylâp, tan kurtarılanların miktarı artmış bulmuştur. Ölü miktarı henüz tesbit edilememiştir. On, on beş bin dönümlük arazi hâlâ sular altında bulunmaktadır.

Şehirde ekmek bühranı vardır. Civar kazalardan yardım istenmiştir. Samsundan beklenen sandallarla sandalcılar dün kamyonlarla gelmişlerdir. Bunlar yardım ve kurtarma işlerinde kullanılmaktadır. Münakalat temin edilememiştir. Bilhassa köylere hasarın çok fazla olduğu ve bir çok evlerin yıkıldığı, mahsulün mahvolduğu haber verilmektedir.

Çarşambada Yeşilirmak sularının yükselişi 6 metreyi bulmuştur. Nehir Korırmağı ile birleşmiş, açık saha ve bahçelerle bir çok evleri istila etmiştir. Bu arada bir tepede heyelân olmuş, yol yapmıştır.

TREN MÜNAKALATI
Ankara, 6 — Samsun — Amasya arasında 57 inci kilometrede bir heyelân olmuş, marşandis yoldan çıkmıştır. Bir imdat treni de bu noktaya varmadan ikinci bir

heyelâna maruz kalmış, 4 memur ve bir işçi yaralanmıştır. Demiryolları umum müdürü muavini Kemal mahallinde tetkikler yapmak üzere Amasyaya gitmiştir. Bugünden itibaren aktarma suretille münakale temin edilmesine çalışılmaktadır.

Seylâp dolayısıyla Kızılây umumi merkezince Amasya valiliği emrine 3500, Tokada 1500 lira gönderilmiştir.

TOKAT VE ERBAADA VAZİYET

Alman haberlere göre, Yeşilirmak suları Tokat, Turhal gösesine muvazi olarak devam eden 10 bin hektar mezru sahayı kaplamıştır. Suların yükseldiği bu sahada bir metreyi bulmuştur. Birkaç köprü yıkılmış, bazıları da yıkılmak tehlikesine maruz kalmışlardır. Turhal tamamen su altında. Evlerin çoğu boşaltılmıştır. Halk yüksek yerlere kurulan çadırlara iltica etmektedir.

Kelkit çayı da mecrasından taşarak Erbaa kasabasının kenarına kadar olan sahalari istila etmiştir. Erbaalılar evlerini boşaltmışlardır. Kızılçubuk, Andırın, Müllübu ve Gemibudu köyleri ve ovalar sular altındadır.

İngil'ere ehlikeyi attı

İmparatorluk erkânıharbiye reisinin mühim beyanları

"Muharebenin ilk aylarında hiçbir ordumuz yoktu!,"

Londra, 6 (A. A.) — İmparatorluk erkânıharbiye reisi general Ironside, gazetecilere beyanatta bulunarak demiştir ki:

"— Muharebenin ilk aylarında İngilterenin hücumu maruz kalmadı, halinde başımıza neler gelebileceği düşüncesi beni titretiyor. O sıralarda hiçbir ordumuz yoktu. Şimdiye fevkalâde bir orduya malik bulunuyoruz. Hitlerin fırsat kaçırmış olduğunu söylemek çok doğrudur. Tehlikeli dönemece ancak son 15 gün zarfında atlattık. İngilterede hepimiz, niçin harbetmekte olduğumuzu söyleyebiliriz. Bunun çok kuvvetli sebepleri de vardır.

Halbuki Almanyada bu hususta bir ölüm sükutu hüküm sürmektedir. Bence böyle bir sükut, Almanlar için her şeyden fena bir haldir. Almanlara bir "yıldırım harbi", ve diğer birtakım şeyler vaad edildi. Almanlara "yıldırım harbi" yapıldığı vaadinde bulunuldu. Fakat böyle bir şey olmadı.

Sovyet - Fin harbinden sonra Sovyet Rusyada tahaddüs eden vaziyete telmihle bulunan Ironside şöyle demiştir:

"— Rusya, uzun münakalat yolları yüzünden hayli zahmet çekmiştir. Bircok defalar Ruslar, bitkin bir hale gelmişlerdir. Çünkü kıtaat ve malzemeyi memnuniyetle sağlayan bir şekilde nakledemiyorlardı. Eğer Rusya, yeni bir harbe girişmek teşebbüsüne kalkarsa o lursa bazı millîlerin ve meselâ Japonların hattı hareketini nazari itibara almak mecburiyetindedir ve münakalat meselesi, Rusya için her zaman bütün şiddetle mevzu bahis olacaktır."

T. İş Bankası

1940 Küçük carî hesapları ikramiye plânı

1 adet 2000 liralık	=	2000 lira
3 » 1000 »	=	3000 »
6 » 500 »	=	3000 »
12 » 250 »	=	3000 »
40 » 100 »	=	4000 »
75 » 50 »	=	3750 »
210 » 25 »	=	5250 »

Kesildeler: 1 şubat, 1 mayıs, 1 ağustos, 1 ilkinçitegrin tarihlerinde yapılır.

Kızılây köylere çadırlar ve erzak dağıtmıştır.

GÜMÜŞANE HEYELANI
Gümüşane, 5 (A.A.) — Devamlı zelzelelerin tesirile çatlaqlar peyda eden merkeze bağlı Edre köyünde altı hanenin bu lundugu arazi parçası dereye kaymıştır. Evler tahliye edilmiştir. İnsan ve hayvanca zayıat yoktur. Heyelân devam etmektedir.

No. 75

Yazarı: Orhan Rahmî Gökçe

Nazım cevap vermesini bile beklemeden merdivenlere doğru süratle yürüdü.

Nazır ve usaklar ses çıkarmadılar. Çünkü Dukannın, Prensesse çok hürmet ettiğini ve çok alaka gösterdiğini biliyorlardı.

O Kiyarann odasına yaklaşıp ken, Rozita da çıkıyordu. İriniyi görünce, hemen ona bir reverans yaptı ve hafifçe fısıldadı:

— Muhterem prensesim, çok iyi ettiniz de geldiniz?

İrini ânf bir endişeyle titredi:

— Bir şey mi var?

— Evet, biraz evvel baygınlık geçirdi. Çok meyus görünüyor, korkuyorum.

— Sakın kimseye bir şey açma. Anlıyor musun?

Rozita tekrar reverans yaptı:

— Şüphesiz değil mi Sinorina!..

Prenses, süratle içeri girdi ve Kiyarayı ayakta, pencereye arkasını çevirmiş ve kapyra bakarken gördü.

İrini girer girmez, Kiyara kollarını açarak ona doğru iki adım attı:

— Sizi bekliyordum.

— Beni mi? Beni mi bekliyordunuz?

İrini, Kiyarada fevkalâde ve fena bir haber bulunduğunu sanaarak şaşırdı:

— Ne vardı, ne oldu?

Kiyara da şaşırdı:

— Belki sizde bir haber vardır, diye düşünmüştüm.

İrini geniş bir nefes aldı ve kalbini tuttu:

— Hay Kiyaracığım, hay, ben de fena bir haber aldığını sanmıştım. Şu halde ikimizin de birbirinden farkı yok, demek.

İrini, birdenbire durdu ve ellerini birbirine çarptı, derhal geriye dödü:

— Ben gidiyorum Kiyara, gidiyorum. Sen beni bekle.

— Fakat böyle alelacele nereye gidiyorsunuz?

— Bir yere. Birisini aramağa..

Bakalım belki bir şeyler çıkarabiliriz. Ve derhal fırladı. Göya du-

kannın dairnesine gider gibi yaptı. Dukannın hususî usakları onu hürmetle selâmladılar. Birisi yaklaştı:

— Duka hazretleri çok meşguldürler. Maamafih isterseniz haber vereyim..

— Hayır, rahatsız etmek istemem. Yalnız ziyaretlerine geldiğimi bilâhare söylersiniz.

Ve süratle yürüdü, gondoluna atladı, sarayına döndü. Beş dakika sonra saraydan bir hizmetçi kız çıktı. Bir çeyrek saat sonra da tıknaz, sarımsı, kırmızı yüzü, etrafına dikkatle bakman bir zabıt süratle saraya girdi ve çok değil, yarım saat sonra uzaklaştı. Hatta onu merdivenlere kadar bizzat İrini teşvi etti. O kaybolunca İrini ellerini oğusturdu.

— Bu budalay ne diye kullanmıyaym, Bütün saray zabıtları, şehir muhafız ve kumandanları ile tanır, sevisir, bakalım, ne malûmat getirecek?

Filhakika İrini, dördeden tepeden bahsetmiş, biraz hafif meşreb, biraz da hâd'selere ve maceeralara meraklı bir kadın jesti ile ondan, ağsamki gürlültüler, ve meçhul 'orsan hakkında ağız aramış ve o da:

— Vallahi prensesim, demişti. Bu herifi yakalıyamadık. Cıva gibi bir şey.

İrini de:

— Allah allah, cevabını vermişti. Nereye gidebilir bu serseri? Hiçbir yerde, hiçbir kimsede, meçhul bir şahsa tesadüf etmemiş mi acaba?

— Hayır, ancak, bizim arkadaşlardan biri, şehrin bir tarafında çapkınlığa gitmiş. Orada birisi ile çarpışmış. Venedikli olmadığı temin ediliyor. Yakışıklı kahraman bir seymis. Fakat meçhul korsan olabileceğini hiç sanmıyoruz. Çünkü buna cesaret etmek, hüviyetini açığa vermek demektir. Maamafih, isterseniz bu hususta kendisinden daha fazla izahat alabilirim. Ancak, bu meselenin aramızda kalacağını şerefimizle temin edeceğiz.

— Müsterih olun dostum, isterseniz bana hiçbir şey, hiçbir haber getirmeyebilirsiniz. Bu herifi bazan Yunanlı olarak anarlar da ben onun için merak etmişim..

— Hayır, hayır, o bir Türk'tür, bu muhakkak.. Maamafih ben size bir saat sonra tekrar geleceğim. Fakat aramızda benden iltifatınızı esirgemezsiniz değil mi prensesim?

— Zaten siz benim her zaman iltimat ettiğim en yakın bir dostumunuz..

— Fakat yalnız dost kalırsak lilebet yüreğim yanacaktır. Şimdi ki Allahasmarladık.

Filhakika zabıt bir saat sonra, hem de kendisini göstermemek için arka kapıdan dolayarak tekrar gelmişti. Cebinde bir de mendil getirmişti.

— İşte demiydi, bir de kadın mendili. Fakat bu harflerden bir şey anlayamadım. Arkadaşımızın çarpıştığı genç, gayet yakışıklı, mükemmel silâh kullanan biri imiş. Kılıcı, denizin sularına fırlatmış. O genç, önünde durduğu eve sadece istirahat etmek için girmek istivormuş. Bizim arkadaş da o evle alâkadarmış, fakat içerde kimse yokmuş. Mağlûb olan çekilmek şartile dövmüşler ve arkadaşımız çekilmiş, o da oraya girmiş.

İrini kalbinin darbelerindeki intizamsızlıktan şaşırmış gibi oldu. Müthiş bir heyecan içinde bulunuyordu. Bu, muhakkak, Doğandı.

— Peki, bu mendil kimin?

Ve mendili aldı. Bu, çok zarif, ancak asilzadelerin kullandıkları şeklide bir mendildi. Kenarındaki harflere baktı ve hafifçe titredi:

— Prenses Dorata:

Diye mırıldandı. Zabıt:

— Bilmiyorum, dedi. Ben bunu arkadaşım çekmesinde buldum. Herhalde sevdiği kadının ismini gösteriyor.

— Evin heyetli umumiyesi hakkında fikriniz?

— Bu ev haricen eski, fakat dahilen bir saray ve bize kalırsa burası, bir saray kadınının aşk ve zevk yuvası olacak. Evin içindeki koku bunu gösteriyor. Ancak büyük saraylarda ısıtılan kokular. Şarab keza. Kadehler keza. Her şey ipekli, her şey mükellef. Zemin, gayet güzel halılarla örtülmüş ve anlaşılan burası sık sık temizleniyor. Çünkü toz namına hiçbir şey de yok.

— Peki, gördünüz, fakat her zaman, herhangi bir iş için hazır olunuz.

Onlar çıktı, İrini de yalnız kaldı.

(Devamı var)

Ş A K A

Sen ne yapardın?

Bir lokantada iki arkadaş yemek yiyorlar. Ortaya bir tabak elma gelir. Tabakta iki elma var, biri büyük, diğeri küçük. İkisinin biri hemen büyük elmayı alır.

Öteki:

— Aşkolsun senin nezaketine, der. Hem ilk olarak elini uzatıyorsun, hem de elmanın büyüğünü alıyorsun.

— Sen olsan ne yapardın?

— Küçüğünü alırdım.

— Ben de sana küçüğünü bırakırdım ya!

Dürbin

— Evlendiğimiz zaman, sizin bütün kederinize ortak olacağım.

— Benim kederim yok.

— O zaman olacak değil mi?

İddiayı sevmem

Kâmuran elinde yarım olmuş şarap şişesi hizmetçisine hiddetle sorar:

— Şükran! İddia ederim ki bu şaraptan içmişsin.

Şükran hiç istifini bozmadan cevap verir:

— Affedersiniz efendim, ben hiç iddia etmesini sevmem.

Mühimdi ama geçti

— Efendim. Evvelki gün size bir mektup gelmişti. Vermeyi unuttum.

— Çabuk getir. Belki içinde mühim birşey vardır.

— Açtım okudum efendim. Vaktin mühimdi. Ama geçti. Sizi dün için beşminiznin cenazesine çağırıyorlardı.

4

Yazan: SPENSER VILYAM.
Devil Herald'in on senelik Moskova muhabiri

Temizlenenler arasında, Sovyetlerin askeri dehalarından olan iki zat vardı: Bunlardan birincisi marşal Tukachevski idi. Moskova'da idama mahkûm oldu;

İkincisi mareşal Blüher'di. Kendisi şark ordularının kumandanı idi. Moskova'ya dönerek Tukachevskinin yerine geçmesi söylenirdi. Japonlar için bu âdeta bir zaferdi. Halbuki Moskova gazeteleri, bunun "orak ve çekiç" için bir zafer olduğunu yazdılar.

Ne yazık ki mareşal Blüher Moskova'ya hiç bir zaman muvafakat edemedi.

Sverdlovsk istasyonunda, yeşil şapkalı OGPU mensuplarından biri mareşalı vagondan indirerek alıp götürdü.

Bundan sonra ne olduğunu kimse bilmiyor... Kremlin sarayında, hükümet dairesinde yapılan temizlemeler süratli oldu; her gidenin yerine, toy bir genç geliyordu; ortadan kaldırılan her "zekâ" büyük bir boşluk bırakıyordu. Sovyet sanayiinin kazandı zafeler sönmeye yüz tutmuştu.

Fin harbinin başlaması üzerinden otuz gün geçmişti; Sovyetlerin tebliğ ettiği resmi raporlar "fevkalâde birşey yok bulunmamıştır" şeklindeydi.

Şimalde cereyan eden kanlı savaştan hiçbir malûmat alınmıyordu.

Moskova gazeteleri sütunlarını sanayi ve ziraate ait yazılarla dolduruyorlardı; Moskova radyosu operalar ve komünist propaganda neşriyatı yapmakla meşguldü.

Küçük Fin devletine taarruza geçmekle başlarına büyük bir harp açmışlardı; Kremlin sarayında bulunanlar, kötü havadisleri halktan saklamak için lâzımgelen tedbirleri alıyorlardı.

Fakat bu havadislerin ağızdan ağıza dolmasına mani olamadı. Tam bir ketumiyet muhafaza edilmesi imkân hariciydi; trenlerin asker ve erzak taşıdıklarını demiryolu müstahdemleri görüyorlardı.

Söyleme sırrı dostuna onun da dostu var o da söyle dostuna.

Havadis bu suretle kulaktan kulakla yayıldı.

Muharebenin şiddeti, ilk gelen yaralılarından anlaşıldı ve kısa bir zaman sonra, Moskova'da harp dedikodusu çalkanıp durdu.

Arkadaşım ve ben Moskova kahve ve gazinolarında gezirken, herkesin dudığında Finlandiya kelimesi doluyordu.

İLK MEMNUNİYETSİZLİK İŞARETLERİ

Moskovada vesika usulü - yoktur. Alacağınız birşey varsa, mağazaların önünde dizilen elli altmış kişinin peşinde sıra beklemelisiniz.

Karımın hizmetçim bu yüzden epey sıkıntılara maruz kaldılar. Halim memnuniyetsizliğini karım gördü.

Yaşlı bir adam, bir fırının önünde uzun bir müddet bekledikten sonra, elinde beş ekmekle çıkmış. Polis bir ona doğru ilerlemiş ve:

— Vatanış, senin ancak bir ekmek hakkın vardır" demiş.

İhtiyar adam ailesinin beş kişiden ibaret olduğunu söyleyerek itiraz etmiş ve aynı zamanda oğullarından iki tanesinin Finlandiya harbettiklerini ilâve etmiş.

Polis memuru ekmeklerden döndürülmüş.

İhtiyar uzaklaşırken bağırmış: — Finlandiyada doğtığın evlat, farma bizim burada açkaldığımızı yazacağım!"

Adama birçok taraftarlar çıkmış ve polis memuruna bağırp çağırılmışlar. Bunların böyle bağırmaları fena âlâmetti ve böyle bir hareketle bulunmak büyük cesarete lüzum gösteriyordu. Canlarına tak demiş olacaktı.

Diğer bir yerde, yine bir gıda mağazasının önünde sırabekleyen biri açığa: "Yeter, biktık artık bu vaziyetten" diye bağırmış.

Harbin uzaması, memnuniyetsizliği arttıracaktı... Polonyadan dönen taburları, iyi giyinmiş, karnı tok insanlardan bahsetmelerini mırıldılar artmasına sebep oldu. Bunlara bir de tahsisifir 40 drosneyi ilâve ederseniz, oradakilerin hallerini tasavvur edebilirsiniz.

O müthiş soğukta, donup bayırları gözümle gördüm. İmda-

dışihî gelip onları tedavi için hastahaneye götürüyordu.

EKMEK KİTLİĞİ

Gazeteler, imdadı sıhî otomobillerinin faaliyetini şu suretle izah ediyordu: "Yollara dö küler: sarhoşları toplamak için!.. Bunu mütekip ekmek kıtlığı geldi. Öyle bir an oldu ki, kanunusani ayının bazı günlerinde Moskova'da ekmek bulunamadı. Ekmek ki, Sovyet amelesinin başlıca gıdasını teşkil eder.

Fırınların önünde sıra bekleyen "kuyruk" uzadıkça uzadı. Bunlar, 1932 - 1933 kıtlığında gördüğüm kuyruklardan daha uzundu.

Sebebi Finlandiya harbi idi. Sovyetlerin organizasyon sistemi olmadığı için vaziyet bu hale düşmüştü. Büyük "temizleme", ameliyeleri, en müktedir ve değerli memurları ortadan kaldırmıştı. Kızıl ordunun erzak istemesi vaziyeti daha fena bir şekle sokuyordu.

Vaziyet kötüleştiçe kötüleşti. Bunun ilk emareleri demiryolu servisinin intizamını kaybetmesi ile başladı.

Tren yolcuları Moskova'ya, bir iki gün teahhürle geliyorlardı.

Gece, ışık söndürme talimleri, memnuniyetsizliği arttırdı.

Her gece, Moskovanın muayyen mahalleleri karanlık içinde bırakılıyordu. Pencerele siyah perde bulunmadığı için, bataniyelerle örtülüyordu.

İşsiz kalmak fena bir şey; aynı zamanda binlerce insan, kanunusani ayında, Moskova'da odunsuz ve kömürsüzdüler de!

Müthiş don, bir çok kalorifer borularını patlatmış ve kömür tedariki imkânsızdı.

Benim oturduğum apartmanın katı, kalorifer cihetinden bir kazaya uğramamak bahtiyarlığına kavuştu. Bütün dostlarım buz dolabına dönen dairelerinden benim daireme taşındılar ve katım bir nevi klüp oldu.

Asıl fena tarafı, o sene mahsulün verimsiz olması idi. 1940 senesinde, bunun acısını çıkarmak için dört elle faaliyete geçmek icap ederd. Bunun için sayısız traktör ve petrol hazırlamak lâzımdı.

Halbuki Fin harbi, bütün bu hazırlıkları inkıtaa uğrattıyordu.. Stalinin harbi bir an evvel bitirmesi lâzımdı. Harbin bitmesi ve sulhun idamesi!

Finlerin silâhları bıraktıkları zaman Sovyet Rusyanın derin bir nefes aldığı muhakkaktı.

Moskovayı ziyarete gelen cenablar, şehrin ortasındaki Metropol oteline inerler. Bu otel, Kremlin için bir "sergi" mahiyetindedir. Sovyet Rusyada kıtlık olsun olmasın, Metropol otelinde en iyi yemekler bulundurulur.

(Devamı var)

— Bak, bak; hâlâ inadediyor; lâkin Dona İzleta ciyak ciyak bağırmağa başlarsa fikrini değiştirir."

Dik çırpınmaktan vazgeçti. Boş yere kuvvet sarfediyordu.

Boynu yara içinde kalmıştı.

Don Jaime'nin tavsiyelerine kulak asmadığına pişman olmuştu.

Gözleri tacın üzerine kayd ve içinde bir sızı duydu.

İmzalamalıydı! Bunu İzletayı kurtarmak için yapmalıydı.

— Porfiriyo; ikinci misafirimiz şimdiye kadar gelmiş olmahydı. Belki eve getirilmiştir de bizi bekliyorlardı. Git bak ve daha gelmemişlerse, buraya gelmeleri için haber bırak."

Porfiriyo bir şarkı mırıldanarak odadan çıktı. Dik Don Ogüstene:

— İzletaya işkence etmeyeceğine söz verirsın ben de imzalıyacığma söz veririm."

— Ha şöyle! Ben sizin o kadar akılsız olduğunuzu zannetmezdim. Fakat imzayı attığınız zaman onun da şahit olarak burada bulunmasını istiyorum."

— Pek güzel, bulunurum."

Don Ogüsten şaşırarak etrafına baktı. Bu ses nereden gelmişti? Dik baktı, o da hayretler içindeydi.

— Porfiriyo, alay mı ediyorsun? Şimdi eğlenecek zaman değil. Kadını çabuk içeriye getir."

Ses tekrar duyuldu:

— Hayır, gelemeyecek."

Dik sesi tanıdı; gözleri açılmıştı. Don Ogüsten de sesi tanıyordu; yüzü bembeyaz kesildi.

Dik bu kalın ve derinden gelen sesi son defa olarak ateş ve duman içinde duymuştu. Bu ses Don Pedro Benalkebirindi.

Odanın kapısı sarsılarak açıldı. Fakat kimse görünmedi yalnız içeriye dışardan derin bir akşam rüzgârı girdi. Don Ogüsten korkusundan istavroz çıkarak silâhını kapı:

— Porfiriyo, allah belânı versin, şakanın sırası değil! İçeriye gel."

— Don Porfiriyo gelmeyecek; o öldü. Ben varım burada, ben, Pedro Benalkebir!"

İkinci bir ses daha duyuldu:

— Ben de buradayım."

Bu sesi de tanıdı. Bu, Benalkebir gibi, artık hayatta olmayan Don Juan dö Montillanındı.

Don Ogüsten iskemlesinden sıyrıldı. Yüzüne şimdi kan hücum etmişti:

— Bu oyunu kim oynuyor Hangi kerata bunu yapan?"

Yumuşak, gevrek bir kahkaha duyuldu. Bu ölü Don Jose Loresin kahkahasıydı:

— Neden kızyırsınız Senor? Taç kardeşlerinizin toplantısına bizi çağırmadınız mı?"

Bu müthiş bir şeydi. Kapının önünde ayak sesleri duyuldu. Fakat kimseler gözükmedi.

Don Ogüsten ölü gibi sararmıştı. Boğazına, her an, görünmeyen ruhların sarıldığını zannediyordu.

Don Pedro Benalkebirin kalın sesi tekrar duyuldu:

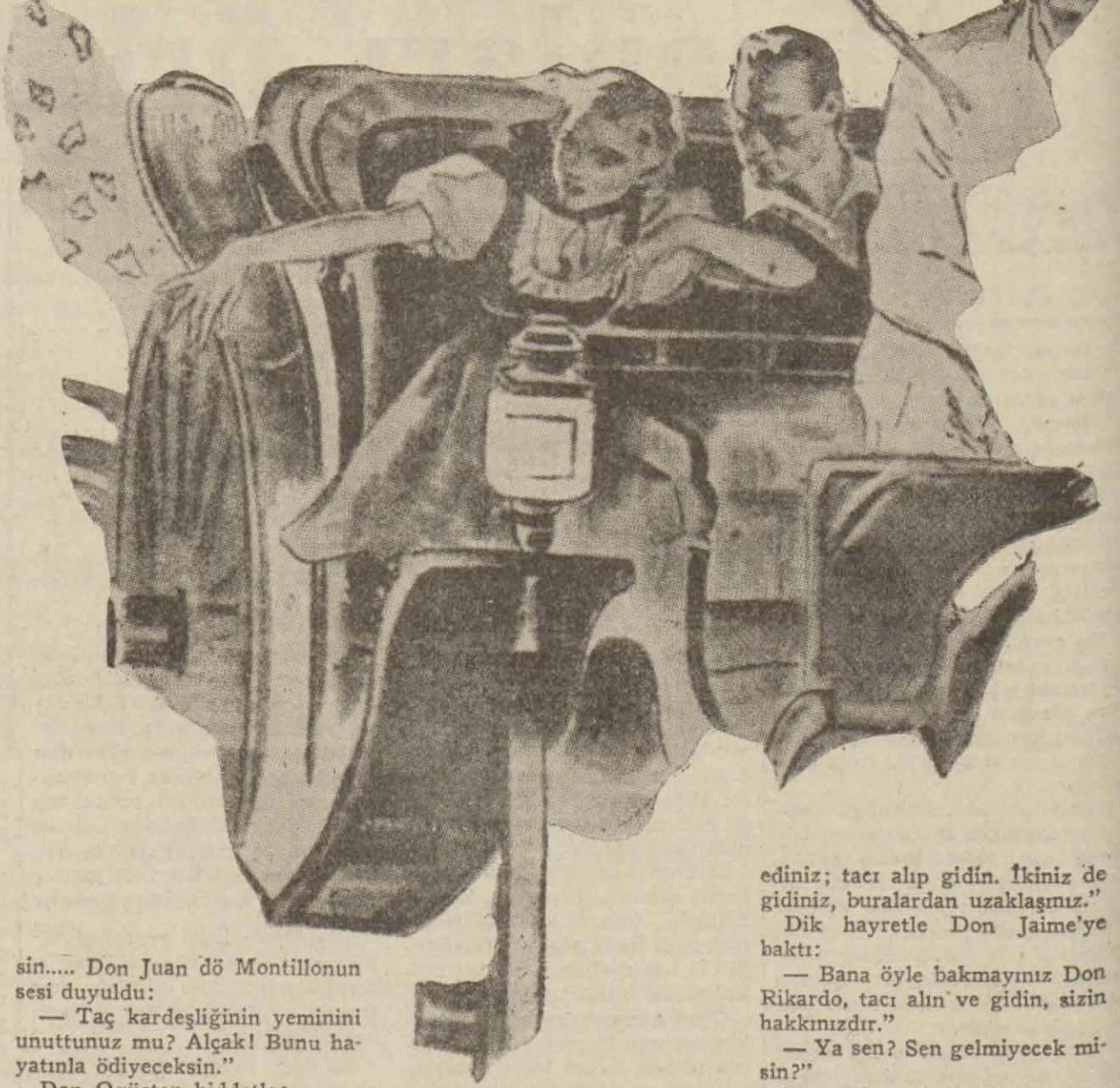
— Ha.... Tacı çalmak istiyordun, öyle mi?"

— Yalan, yalan! Şaka yapıyorsun Porfiriyo; dayağı yiyecek-

Koyopan Tacı

Çeviren: HA-KE

6 NİSAN 1940 — No. 33

Aşk ve Macera Romanı

ediniz; tacı alıp gidin. İkinci de gidiniz, buralardan uzaklaşınız."

Dik hayretle Don Jaime'ye baktı:

— Bana öyle bakmayınız Don Rikardo, tacı alın ve gidin, sizin hakkınızdır."

— Ya sen? Sen gelmeyecek misin?"

Don Jaime elindeki tabancaya bakarak:

— Benim daha görülecek işlerim var.

Sevgili kızım Mariya, bunların yüzünden öldü. Birinin icabına baktım, sıra ikincisine geldi.

Tacı alın ve mantoya sarın; Karanlıkta parlamasın.

Bu taç bizim için meş'um! Koyopan kendisi meş'um!

El Vicjo yanardağın faaliyete geçerek duman ve âlev kusmağa başladığını biliyor musunuz?

Haydi gidin, beklemeyin, bu meş'um memleketten çıkın.

Kendi memleketime döndüğünüz vakit beni arada sırada hatırlayınız." Bu esnada, küfür ederek arka taraftan gelen Don Ogüstenin sesi duyuldu.

Dik, İzletayı kolundan tutarak, bahçeye çıktı. Karanlıkta koşmağa başladılar.

Dik olupbitenlere bir türlü akl erdiremiyorlardı.

Artık serbestti Koyopan tacı elinde, İzleta da kolundaydı.

İnanılmıyacaktı birşey!

Şoseye çıktıkları zaman biraz nefes almak için durdular.

Havada boğucu bir sıcaklık vardı. Gök kıpkırmızı kesilmişti.

Bu esnada, bahçedeki binada iki silâh sesi duyuldu. Don Jaime hesabını görmüş olacaktı.

Marianın intikamı alınmıştı. Yerin altından gökgürlemeleri gibi gürültüler geliyordu. El Vicjo yanardağın ağızından kıpkırmızı bir âlev yükseliyordu.

Topraklar sarsılmağa başladı. İzletayla birlikte ağaç bağır duran ve yerlerinde sinirli sinirli tepinen atlara atladılar.

Güneş doğarken İzletanın arabası da Koyopan şehrinin kapısından çıkıyordu.

Dik son defa olarak başını çevirerek yanardağa baktı.

El Vicjodan şimdi duman fışkırıyordu.

İzleta gülerək:

— Şemete inanmam, lâkin El Vicjo, tacı alıp gittiğimiz için mi gazaba geldi? Yoksa ikimizi kısıyor mu?

— Arkanıza bakacağımıza önünüzde niha-yetsiz mavi ufuklar.... İstikbal ve saadetimiz var..."

Dik bu esnada elinde parça parça ettiği birşeyi rüzgâra bıraktı:

— Ne yapıyorsun kuzum?"

— Hiçbir zaman yazmak niyetinde olmadığım Hernando Dö Soto'nun destanını yirtip attım. Dik başını İzletaya yaklaştıracak:

— Müsaade edersin değil mi? İzleta iğilerek kendini öptürdü ve:

— Kocam değil misin? İstedigin gibi hareketle serbestsin!.. (SON)

Hikâye

Gözlerini indirerek, sapsarı yüziyle, mırıldanır gibi söylemeğe başladı:

— Siz en iyi dostsunuz, onun için söyleyebilirim. Evet, doğru. Hiç mes'ut değil. Son derece mahzun. Bu hali beni de müteessir ediyor. Çünkü onu çok seviyorum. Belki asıl felâket çocuğumuzun olmayışı. Sonra kimbilir? Bir erkek zihninden geçenler. Hayır, anlatamayacağım. Herşeyi, herşeyi hissediyorum, fakat söyleyemiyorum. Bu çok güç...

Hem, doğru söylemek lâzımgelirse ben sabırlı, tahammüllü bir kadıncağızdan başka birşey değilim. Evet, bundan başka birşey değilim. Doğru değil mi? Halbuki, halbuki, o... Tahsilile, düşüncelerile, yazdığı şirilerle...

Dinleyin, Selmayı tanıyorsunuz, değil mi? Öleli iki sene kadar oldu. Hayır mı? Öyleyse anlatayım. Ahmedin annesile beraber oturduğu zamandı. Selmanın evi onların üstündeydi. Kendisi fakir, hasta, uzun zaman yaşayamıyacağına bilen bir kızcağızdı. Ben o vakitler Ahmed henüz görmemişim.

Fakat Selma da benim daktilo olarak çalıştığım müessesede çalışıyordu. Çok iyi arkadaştık.

Bir akşam beraber çıkıyorduk, hastaluktan kuvveti kalmamış sesile, kızarak bana dedi ki:

— Nesrin, sana birşey söyleyeceğim. Hem bana hizmetin dokunmasını, hem de hayırlı bir iş yapmasını ister misin? Ama kimseye söylemeyeceksin."

— Elbette!

— Öyleyse, dinle. Yapacağım şeyi,

ÖLEN KIZIN MEKTUPLARI

arada sırada, daktilo ile bir mektup yazmak.

— İzasız mektup değil ya!..

— Beni daha öğrenememişsin, Nesrin. Mektupları göndereceğim kimse çok iyi, çok iyi bir kimse. Fakat çok güzel değil. Biliyorum ki bu onu betbaht ediyor. Dostlarının arkadaşlarının güzel talileri var. Onları seviyorlar. Fakat o" sevilmiyor. Daha doğrusu, seviliyor.. Ama bunu hiç bilmeyecek.

Selmanın yüzüne baktım... Bu, samimi-yetine inanmak için kâfi geldi.

Fakat o izahat vermekte devam ediyordu. Meçhul biri tarafından hararetle sevildiğini Ahmed'e anlatmak istiyordu. Öyle meçhul biri ki, serbest olmadığı için kendini tanıtmaya kudret bulamıyor; fakat taşan aşkını bastırmağa ve susmağa da muktedir olamıyordu.

İşte böylece tam bir sene, inci renginde, kokulu kağıtlara, Selmanın müsveddeleri üzerine, gittikçe siskalaşan, gittikçe uzunlaşan mektuplar yazdım.

Ahmet kimin yazdığını bilmiyordu. Mektupların imza yerinde şu kelimeler vardı: "Sizi sevenbiri." Selmanın ne demek istediklerini daima anlayamıyordum. Fakat mektupları çok güzel, bilhassa...

Ah! Görüyorsunuz ki bu güzleştin bütün "niçin" lerini keşfedemeyecek kadar basit bir insanım. Bütün bunlarda belki benim farkedemediğim ne karışık sebepler var. Hulâsa Ahmed'e böyle âşıkane mektuplar yazma yaza, onu gömeden sevmeye başladım. Böyle bir.. Böyle şeylere ilham edebilen bir adam olsa olsa büyük bir

adamdır..

Aradan bir sene geçti; Selma birdenbire öldü. O vakit zavallı çocuğun hayatının neşesi olduğunu zannettiğim mektuplardan mahrum kalmama tahammül edemedim.

"Ne yapmalıydım? Yazmağa devam etmek! Bunu aklıma bile getiremedim. Sonra, cenaze merasiminde de birbirimizi gördüm. Çirkin bulmadım. Bunda galiba Selmanın mektuplarının tesiri de oldu. Onun gözlerinde de beni beğendiğini okudum. Tanıştık, konuştuk ve.. Evlendik.

Aylar, aylar geçti. Hem de nasıl bir saadet içinde! Bilseniz ne kadar mes'ut olduk. Evet, çok, çok mes'ut olduk.. Ahmet sevincinden sersemlemiş gibiydi. Mektuplar.. Onları o unutmamıştı bile, mektupları! Gönderenin benim için yazmaktan vazgeçtiğini zannediyordu. Mektupların Selmadan geldiğini hiç anlamamıştı.

Ah! Ahmed'i hiç birşeyden, hiç kimseden şüphe etmeden sevdiğim zamanları düşündükçe..

Nihayet, Ahmet değişmeğe başladı. Artık gözlerinde benim yanımda olmaktan doğan sevinci göremiyordum.. Benimle konuşurken arayıp ta bulamadığı bir şeyi bekliyormuş gibi bir tavır takınıyordu. Nihayet...

Geçen gün... Affedersiniz kendimi zaptedemiyorum. Ah! Böyle ağlamak ne budalaca şey?.. Geçen gün birdenbire yanına gitmişim.. Düşünüyordum. Önünde de.. Yayılmış.. Mektuplar, Selmanın, mektupları vardı.

Demek ki benim yazdığım mektuplarla hâlâ ve hâlâ onu, Selmayı seviyordum!..